

F I N S K I M U Z E J I

U toku prošle godine donijeli smo više informacija o priručnicima za muzeje pojedinih zemalja koji su izašli kao vrlo značajne publikacije suvremene muzeološke literature. Ovo se može navesti naročito za priručnike za muzeje Austrije, Beča (u dva sveska), Švicarske, Zapadne Njemačke, Istočne Njemačke, Čehoslovačke, Poljske, Francuske. Izdana su i dva međunarodna adresara za muzeje u kojima su rezimirani podaci ovih priručnika sa podacima o muzejima svih zemalja članica ICOM-a. Ovi priručnici uglavnom su rezultat akcije MDC-a ICOM-a u Parizu za evidenciju svih muzeja zemalja članica ICOM-a da bi se na taj način omogućila međunarodna međumuzejska suradnja.

Rezultat ovih inicijativa je nesumljivo i najnoviji priručnik za finske muzeje pod naslovom *Finnish museums - Finski muzeji* izdan 1973. godine od Udruženja finških muzeja u kojega je učlanjeno svih 162 muzeja - umjetnički, historijski, kulturno-historijski, prirodoslovni, tehnički i specijalizirani muzeji. Dani su podaci za svaki pojedini muzej - točna adresa, informacija kada je muzej otvoren, godina osnutka i eventualno značajniji podaci o historijatu muzeja, direktor, podaci o zgradi (u koliko je spomenik kulture), konkretni podaci o muzejskim zbirkama i publikacije.

Uz podatak za 162 muzeja u Finskoj potrebno je navesti da Finska broji 4,650.000 stanovnika (Jugoslavija 20,504.516 stanovnika). Prema specijalnosti muzeji u Finskoj su 11 pokrajinski kompleksni muzeji, a 45 lokalni zavičajni muzeji. Najbrojniji su etnografski muzeji i etnografske zbirke u kompleksnim muzejima u ukupno 59. Umjetnički muzeji i galerije i umjetničke zbirke u kompleksnim muzejima ima ukupno 32, prirodoslovnih muzeja i zbirki ukupno 15, tehničkih muzeja ukupno 10. Iznenađujući velik broj je usko specijaliziranih muzeja - ukupno 37 - za kazalište, šport, muziku, vojni muzeji, za historiju medicine, promet, bankovni muzeji, za agrikulturu i drugi.

Sudeći po navedenim statističkim podacima i navedenim podacima o historijatu svakog muzeja, u vremenu od 1828 godine, kada je datiran najstariji muzej, do 1896 godine u Finskoj je osnovano 19 muzeja. Za prva dva decenija 1900-1920 osnovano je daljnjih 23 muzeja. Između dva rata, do 1945 godine u Finskoj je djelovalo ukupno 77 muzeja. U novijem periodu od 1945. do 1973. godine osnovano je daljnjih 85 muzeja. Po tome se može naslutiti solidna tradicija muzejske službe koja se u Finskoj razvijala sukcesivno, planski i bez stihijnosti. Zato nas ne iznenađuju podaci o bogatstvu muzejskih zbirki, o publikacijama naročito katalogina, vodičima i časopisima. Većina muzeja ina izdane vodiče i na stranim jezicima (švedski, engleski, njemački). Jedanaest muzeja izdaju godišnjake od kojih veći broj ima tradiciju od nekoliko decenija.

Od posebnog interesa nam je informacija o udruženju fin-
skih muzeja - zajednica svih muzejskih ustanova i zbirki u Fin-
skoj - koja djeluje preko "Centralnog stručnog
ureda za muzeje" koji je "osnovan
već 1923. godine u Helsinkiju i od
tada kontinuirano djeluje kao spe-
cijalizirana muzejska ustanova"
(40 godina prije osnivanja MDC-a u Zagrebu). Zadatak ovog Centra
je da bude oslonac muzejima za organizaciju i unapređenje rada u
muzejima koji tu pomoć trebaju, za stručni, administrativnu i teh-
ničku službu koja je od interesa za sve muzeje, za publicističku
djelatnost za muzejske izložbe i organizaciju međumuzejske suradnje.

Po ovim podacima možemo naslutiti da je ovaj Centralni
stručni ured za muzeje osnovan sa identičnim zadacima odmah nepo-
sredno nakon osnivanja prvog "Međunarodnog ureda
za muzeje" u Parizu (preteča današnjeg ICOM-a) koji je
djelovao između dva rata kao organ tadašnje organizacije Društva
Naroda u Ženevi.

Ovom centralnom stručnom uredu za muzeje u Finskoj u
Helsinkiju je zadatak u prvom redu - stručna muzeološka biblioteka
sa službom informacija za studijsko korištenje biblioteke za koju
je zadužen specijalizirani stručni kadar. Ovdje je i centralna doku-
mentacija i fotodokumentacija o svim muzejima u Finskoj. Solidan
sistem dokumentacije u ovom centru najbolje pokazuje i publicirani
priručnik o finskim muzejima sa iscrpnim podacima o svakom pojedini-
nom muzeju i ilustrativnim prilogom koji daje i vizuelne informa-
cije o načinu postava pojedinih muzeja.

Uz ovaj centar vezana je i izdavačka djelatnost sa posebnim
i prigodnim publikacijama i sa časopisima koji kontinuirano izlaze
od 1923. godine, od osnivanja ovog centra (Časopis za muzeološku
tematiku), odnosno od 1954 godine (nove informacije za muzejsku
službu).

U organizaciji Centralnog stručnog ureda djeluje i labora-
torij za konzervaciju tekstila i specijalizirani fotolaboratorij
koji vrše servisnu službu za sve finske muzeje. U centralnom uredu
djeluje stručni i tehnički servis za muzejske izložbe.

Po navedenim informacijama o stručnom kadru koji u ovom
centru vrši rukovodeću službu i službu stručnih informacija možemo
naslutiti da je Centar opskrbljen sa stručnim i tehničkim kadrom
koji uvjetuje svu navedenu djelatnost ovog centra.

Iznosimo ove podatke jer nam mogu služiti kao dragocjena
informacija za komparaciju zadataka, rada i mogućnosti našeg MDC
sa analognim centrima, kabinetima i institutima sa identičnim za-
dacima. -

A.B.